

HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA HỒ CHÍ MINH

TRỊNH THỊ HOA

**QUÁ TRÌNH ĐẤU TRANH CÙNG CỐ ĐỘC LẬP DÂN TỘC
CỦA LIÊN BANG MALAYSIA TỪ NĂM 1957 ĐẾN 1990**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ LỊCH SỬ

HÀ NỘI - 2014

HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA HỒ CHÍ MINH

TRỊNH THỊ HOA

**QUÁ TRÌNH ĐẤU TRANH CÙNG CỐ ĐỘC LẬP DÂN TỘC
CỦA LIÊN BANG MALAYSIA TỪ NĂM 1957 ĐẾN 1990**

Chuyên ngành : Lịch sử phong trào công nhân,
cộng nhơn quốc tế và giải phóng dân tộc

Mã số : 62 22 52 01

LUẬN ÁN TIẾN SĨ LỊCH SỬ

Ng-êi h-íng dÉn khoa hăc: PGS.TS Nguyễn Thế Quố
PGS.TS Phan Văn Rôn

HÀ NỘI - 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu nêu trong luận án là trung thực. Những kết luận khoa học của luận án chưa từng được ai công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

TÁC GIẢ LUẬN ÁN

Trịnh Thị Hoa

MỤC LỤC

	Trang
MỞ ĐẦU	1
Chương 1: TỔNG QUAN TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU ĐỀ TÀI	7
1.1. Các kết quả nghiên cứu đã công bố	9
1.2. Những vấn đề nhìn từ phía Việt Nam để nghiên cứu, rút kinh nghiệm	21
1.3. Những vấn đề luận án tập trung làm rõ	22
Chương 2: NHỮNG NHÂN TỐ TÁC ĐỘNG ĐẾN QUÁ TRÌNH ĐẤU TRANH Củng cố độc lập dân tộc của Liên bang Malaya/Malaysia TỪ NĂM 1957 ĐẾN NĂM 1990	24
2.1. Khái quát lịch sử đấu tranh chống thực dân Anh của Malaya từ năm 1511 đến năm 1957	24
2.2. Một số nhân tố quốc tế và khu vực ảnh hưởng đến tiến trình củng cố độc lập dân tộc của Liên bang Malaysia	41
Chương 3: NỘI DUNG Củng cố độc lập dân tộc của Liên bang MALAYA/MALAYSIA TỪ NĂM 1957 ĐẾN NĂM 1990	56
3.1. Giai đoạn 1957 - 1969: đấu tranh vì nhà nước Liên bang và củng cố nền chính trị, kinh tế tự chủ	57
3.2. Giai đoạn 1969 - 1990: thực hiện phát triển kinh tế đi đôi với công bằng xã hội, hài hòa dân tộc và hội nhập quốc tế	90
Chương 4: NHẬN XÉT VỀ QUÁ TRÌNH Củng cố độc lập dân tộc CỦA LIÊN BANG MALAYA/MALAYSIA TỪ NĂM 1957 ĐẾN NĂM 1990 VÀ KINH NGHIỆM ĐỐI VỚI CÁC NƯỚC ĐANG PHÁT TRIỂN	115
4.1. Nhận xét về quá trình củng cố độc lập dân tộc của Malaysia	115
4.2. Kinh nghiệm từ Malaysia đối với các nước đang phát triển	132
KẾT LUẬN	148
NHỮNG CÔNG TRÌNH CỦA TÁC GIẢ ĐÃ CÔNG BỐ LIÊN QUAN TỚI ĐỀ TÀI CỦA LUẬN ÁN	152
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	154
CHÚ GIẢI	169
PHỤ LỤC	172

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

CHỮ VIẾT TẮT	TÊN TIẾNG ANH	NGHĨA TIẾNG VIỆT
ASEAN	Association of Southeast Asian Nations	Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á
EIC	British East India Company	Công ty Đông Ấn Anh
DAP	Democratic Action Party	Đảng hành động dân chủ
GDP	Gross Domestic Product	Tổng sản phẩm quốc dân
FELDA	Federal Land Development Authority	Quỹ phát triển đất đai Liên bang
FIDA	Federal Industrial Development Authority	Ủy ban phát triển công nghiệp Liên bang
IIA	Investment Incentive Act	Luật khuyến khích đầu tư
INTAN	Institut National Tadbiran Awan Negara	Học viện Hành chính Quốc gia
MAMPU	Malaysian Administrative Modernisation and Management Planning Unit	Đơn vị Hoạch định nhân lực và Hiện đại hóa hành chính Malaysia
MCA	Malayan Chinese Association	Hiệp hội người Hoa Malaya
MCP	Malayan Communist Party	Đảng Cộng sản Malaya
MIC	Malaysian Indian Congres	Đại hội người Ấn Độ ở Malaya
NEP	New Economic Policy	Chính sách kinh tế mới
NGO	Non-Governmental Organization	Tổ chức phi chính phủ
OIC	Organisation of the Islamic Conference	Tổ chức Hội nghị Islam
OPP1	The first Outline Perfective Plan	Kế hoạch cho tương lai 1
PAP	People's Action Party	Đảng nhân dân hành động

PAS	Party Islam Se-Melaya	Đảng Hồi giáo Malaya
PLO	Palestine Liberation Organization	Mặt trận giải phóng Palestin
RM	Ringgit Malaysia	Đơn vị tiền tệ ở Malaysia
RMN	Royal Malaysian Navy	Lực lượng Hải quân hoàng gia Malaysia
SEATO	Southeast Asia Treaty Organization	Hiệp ước phòng thủ Đông Nam Á
UMNO	United Malays National Organization	Tổ chức Dân tộc Thống nhất Malay
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees	Cao ủy Liên hợp quốc về người tị nạn
ZOPFAN	A Zone of Peace Freedom and Newtrality	Khu vực hòa bình tự do và trung lập

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài nghiên cứu

Đấu tranh giành và củng cố nền độc lập dân tộc, xây dựng dựng đất nước và lựa chọn con đường phát triển và tiến lên xã hội hiện đại là những vấn đề thường trực, cấp thiết của khoa học và thực tiễn chính trị. Trong bối cảnh gia tăng của toàn cầu hóa, khu vực hóa và cạnh tranh địa - chính trị đang nổi lên thì vấn đề duy trì, củng cố độc lập dân tộc với thúc đẩy và hội nhập quốc tế đang đặt ra không ít thách thức đối với các nước đang phát triển, nhất là về bảo vệ lợi ích kinh tế cũng như duy trì bản sắc, văn hóa dân tộc, chủ quyền quốc gia - dân tộc.

Nằm trong khu vực Đông Nam Á, Liên bang Malaysia được biết đến như một quốc gia có cấu trúc tộc người, giai tầng xã hội, văn hóa hết sức đa dạng, lại bị chia cắt thành nhiều vùng lãnh thổ với trình độ phát triển khác nhau. Từ khi giành độc lập đến nay, Malaysia đã vươn lên thành một quốc gia tương đối phát triển với một nền kinh tế năng động, có sức cạnh tranh khá cao, một xã hội phát triển hài hòa và ngày càng có uy tín cao trên trường quốc tế. Vì vậy, việc nghiên cứu quá trình đấu tranh củng cố độc lập dân tộc, nhất là cách thức, biện pháp thúc đẩy phát triển kinh tế đi đôi với công bằng xã hội và hài hòa dân tộc, giữ vững chủ quyền quốc gia và hội nhập quốc tế trong các giai đoạn lịch sử khác nhau, cụ thể là từ năm 1957 đến năm 1990, giai đoạn đầu của thời kỳ độc lập dân tộc có ý nghĩa khoa học và thực tiễn sâu sắc. Việc nghiên cứu này không chỉ làm rõ tính đặc thù của con đường đấu tranh củng cố nền độc lập dân tộc, mà quan trọng hơn là hiểu rõ các cách thức, biện pháp phát triển kinh tế, ổn định xã hội và hài hòa dân tộc, cũng như việc thích nghi chính sách đối ngoại của quốc gia này trong một bối cảnh căng thẳng của đấu tranh ý thức hệ chính trị - tư tưởng thời kỳ Chiến tranh lạnh. Nghiên cứu

những thành công và hạn chế của công cuộc xây dựng và bảo vệ đất nước của Malaysia là hết sức bổ ích không chỉ trong học thuật mà còn phục vụ mục tiêu chính trị đối với các đảng cầm quyền ở các nước đang phát triển trong giai đoạn hiện nay.

Việt Nam và Malaysia là hai nước láng giềng trong cùng một đại gia đình ASEAN. Do đó, nghiên cứu quá trình đấu tranh củng cố độc lập dân tộc của Liên bang Malaysia từ năm 1957 đến năm 1990 đáp ứng yêu cầu tìm hiểu về các nước thành viên trong ASEAN nói chung, tìm hiểu tính quy luật và đặc thù của công cuộc xây dựng và bảo vệ đất nước của Malaysia nói riêng. Mặt khác, từ nghiên cứu này rút ra những kinh nghiệm để tham khảo cho công cuộc đổi mới toàn diện ở Việt Nam, trong đó có việc củng cố sự đoàn kết quốc gia - dân tộc, giữ vững chủ quyền lãnh thổ, xây dựng và củng cố bộ máy hành chính nhà nước và hội nhập có hiệu quả trong Cộng đồng ASEAN.

Một ý nghĩa quan trọng khác là việc nghiên cứu này sẽ góp phần bổ sung phần còn thiếu, chưa hệ thống về nghiên cứu con đường đấu tranh củng cố độc lập dân tộc của Malaysia trên các mặt, đặc biệt là nhận thức chúng từ góc độ lý luận mácxít.

Chính những lý do trên, tác giả lựa chọn đề tài "*Quá trình đấu tranh củng cố độc lập dân tộc của Liên bang Malaysia từ năm 1957 đến 1990*" làm luận án tiến sĩ chuyên ngành Lịch sử phong trào cộng sản, công nhân quốc tế và giải phóng dân tộc.

2. Mục đích và nhiệm vụ của luận án

2.1. Mục đích

Đề tài làm rõ nội dung củng cố độc lập dân tộc của Liên bang Malaysia trên các lĩnh vực chính trị, kinh tế, văn hóa - xã hội... qua hai giai đoạn: giai đoạn 1957 - 1969; giai đoạn 1969 - 1990. Từ đó rút ra bài học kinh nghiệm đối với các nước đang phát triển.

2.2. Nhiệm vụ của luận án

Để đạt được mục đích đã nêu trên, luận án đặt ra và tập trung giải quyết những nhiệm vụ chính sau:

- Phân tích bối cảnh lịch sử của quá trình đấu tranh củng cố độc lập dân tộc của Liên bang Malaysia.

- Phân tích nội dung đấu tranh củng cố độc lập dân tộc của Liên bang Malaysia trên các lĩnh vực chính trị, kinh tế, văn hóa - xã hội, ngoại giao... qua hai giai đoạn: 1957 - 1969 và 1969 - 1990. Từ đó làm rõ sự thành công và hạn chế của công cuộc đấu tranh xây dựng và phát triển quốc gia - dân tộc của Malaysia thời kỳ Chiến tranh lạnh.

- Rút ra những nhận xét về quá trình đấu tranh củng cố độc lập dân tộc của Liên bang Malaysia và một số kinh nghiệm đối với các nước đang phát triển.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của luận án

3.1. Đối tượng nghiên cứu

Đề tài nghiên cứu về quá trình đấu tranh củng cố độc lập dân tộc của Liên bang Malaysia.

3.2. Phạm vi nghiên cứu

- *Về không gian*: Luận án nghiên cứu về Liên bang Malaysia ngày nay, bao gồm 11 bang (Johore, Kedah, Kelantan, Labuan, Malacca, Negeri Sembilan, Pahang, Perak, Perlis, Penang, Selangor, Terengganu, Wilayah Persekutuan) (còn gọi là Tây Malaysia) và vùng lãnh thổ nằm ở phía Bắc đảo Kalimantan (hay đảo Borneo) gồm hai bang (Sabah và Sarawak) (còn gọi là Đông Malaysia). Vùng lãnh thổ ở Borneo như Brunei và vùng phía Nam Malaysia là Singapore ngày nay sẽ dừng lại ở mức độ nghiên cứu ở những phần có liên quan.

- *Về thời gian*: thời gian nghiên cứu đề tài được giới hạn từ năm 1957 đến năm 1990. Tuy nhiên, đây là đề tài lịch sử cho nên tác giả sẽ đề cập đến

một số nội dung liên quan đến thời kỳ trước năm 1957 và sau năm 1990, nhằm làm rõ những nhân tố tác động tới tiến trình củng cố độc lập dân tộc ở quốc gia này trong tiến trình lịch sử.

Mốc thời gian năm 1957, mà cụ thể là ngày 31/8/1957 là mốc thời gian thực dân Anh buộc phải trao trả độc lập cho Malaya sau gần hai thế kỷ cai trị. Mốc năm 1990 là dấu mốc kết thúc "Kế hoạch và triển vọng lần thứ nhất" (OPP1) về phát triển kinh tế - xã hội của Malaysia, đặt ra trong vòng 20 năm, từ 1971 đến 1990, đồng thời cũng là dấu mốc kết thúc "Chính sách kinh tế mới - NEP" (*Chú giải 1*).

- *Về phạm vi nội dung*: đề tài đề cập đến những biện pháp củng cố độc lập dân tộc của Liên bang Malaysia trên các lĩnh vực chính trị - hành chính, kinh tế, văn hóa xã hội và an ninh quốc phòng, ngoại giao...

4. Phương pháp nghiên cứu

4.1. Cơ sở lý luận

Đề tài được thực hiện trên quan điểm cơ bản của chủ nghĩa Mác - Lênin về hình thái kinh tế xã hội, về nhà nước và giai cấp, về dân tộc và thời đại, về đảng cầm quyền trong hệ thống chính trị; tư tưởng Hồ Chí Minh về vấn đề dân tộc, giải phóng dân tộc, xây dựng đất nước.

4.2. Phương pháp nghiên cứu

Nghiên cứu đề tài "*Quá trình đấu tranh củng cố độc lập dân tộc của Liên bang Malaysia từ năm 1957 đến 1990*", tác giả dựa vào phương pháp luận sử học mácxít, trong đó phương pháp lịch sử và phương pháp logic là hai phương pháp chủ yếu.

Ngoài ra, tác giả cũng sử dụng *phương pháp phân tích, tổng hợp, so sánh, thống kê...* để hỗ trợ cho việc phân tích các nội dung nghiên cứu. *Phương pháp nghiên cứu liên ngành* dân tộc học, xã hội học, văn hóa học,